

λε να γίνει ναυπηγός. Από μικρός είχε μανία με τη θάλασσα, και περνούσε, τα μικρά του χρόνια, να σίχνει καραβέλια μέσα στη στέρνα... Τά κατάφερε να γίνει καπετάνιος. Με πήρε, τότε, και μένα στο καράκι του, με την Ελλάδα να με στρώσει στη δουλιά. 'Εκείνο τον καιρό, γυρίζα στους δρόμους σαν αλήτης, κάνοντας δ.τι δουλιά μου πήγαινε από χέρι. 'Αλλ' έξ' ατίας της σημερινίας μου στους άλλους, τα λόγια καρδαβία μου μου τάτρωσαν οι ξένοι —'κ' έτσι, διαρκώς, ήμουν αδέκαρος... Τά δυο τα μεγαλύτερα τ' αδέρφια μου —ιδίως ο γιατρός, που μ' έλεγε «ένα κομμάτι κρέας, με δυο μπίλια» — δέ γυρίζανε καθόλου να με δώσω. Μόνον ο μικρότερος, ο καπετάνιος σ' ένα φορητό, φάνηκε από τονετικό μαζί μου —ίσως και να ντερόταν για τὸ χάλι μου— και με πήρε να με στρώσει στη δουλιά... 'Αλλά, δέ βαριόσαι! Τὸ κορόιδο διορθώνεται ποτέ ;...

'Ο μικρότερος εκείνος αδερφός μου, είχε χαρακτήρα δεσποτικό κ' αυθάγατο : ήθελε να κάνει τὰ δικά του. Δέν ένιωθε τὴ λήθη τὸν ἀνθρώπου, ἢ δυστυχία τους καὶ τὸ μαρτύριό τους, δέν εβρισκαν ἡγὼ μέσα στην καρδιά του... Τὸν καιρό τῆς μεγάλης ἀπεργίας, φρέθηκε σκληρὰ καὶ ταπεινὰ. Δέ μπορούσα ν' ἀνεχθῶ αὐτὸ τὸ πράμα. 'Απ' τὴν πρώτη στιγμή τῆς ἀπεργίας, πήγα με τὴ μεριά τὸν ἀπεργόν. Φρόντασε μαζί μου —μπορεὶ καὶ με τὸ δῶρο του— καὶ με ξαναπέταξε στὸ δρόμο...

'Απὸ τότε, δέν εἶδα προσοχή. Γνώρισα τὴ μεγάλη δυστυχία. Γνώρισα τὴ μεγάλη ἐγκατάλειψη. 'Ο πατέρας μου ἦτανε πεθαμένος. Δέν είχε μείνει παρά ἡ μητέρα μου —τὴ μητέρα μου σχεδὸν δέν τὴ θυμάμαι— κ' αὐτὴ δέν είχε μάτια να με δει. Κι' ὅμως τὰ κατάφερα νὰ ἔξω, καὶ με τὸν ἰδρώτα μου καὶ τὴν ἰσχυριή μου, ἀφοῦ τέλειωσα τὸ στρατιωτικό, ν' ἀνοίξω καὶ μὰ μικρὴ παράγω. 'Ἦταν ἓνα φτωχικὸ κερκενδάκι, γιὰ τοὺς τυποτέτοις, σὺν καὶ μένα.

Καὶ μὰ νύχτα —μὰ νύχτα τοῦ χειμῶνα— γνώρισα τὴ μεγάλη περιπέτεια. 'Ἦσαν, θυμάμαι, μὰ νύχτα βροχερὴ, κ' ἐτοιμαζόμουνα νὰ κλείσω τὴν παράγω μου —δταν εἶδα μὰ παράξενη σκιά, ξαπλωμένη στὰ σκαλιὰ τῆς ἀποβάθρας. Πῆρα τὸ φανάρι μου, καὶ πήγα νὰ κοιτάξω. 'Ἦσαν μὰ γυναίκα ξυλινωμένη, με μπαλωμένη φοίχα καὶ ἑπιτόλητη. Τὴν ἄραξα στὴν ἀγκαλιά μου, καὶ τὴν πήγα μέσα στὸ μαγαζὶ. Τὴν πήρα, στὴν ἀρχή, γιὰ πεθαμένη. 'Ἦταν ξεπαγωσμένη καὶ βρομιμένη. Τρόμαξα ὅσπου νὰ τὴ συνεφέρω. 'Ἦσαν μὰ καπέλλα ξεπεσμένη, ὀρφανὴ κ' ἀπὸ πατέρα κ' ἀπὸ μάνα, πὸν τὴν εἶχαν ψυχοκόρη σ' ἓνα σπίτι, ἀλλὰ τὴν εἶχαν τόσο τυραννίσει, τὴν εἶχαν φέρει σὲ μὰ τέτοια θέση, πὸν τότε σκιάσει, ἐδὼ καὶ μὰ βδομάδα, καὶ γύριζε γυμνὴ καὶ νησιωτή.

Εἶχε πάει κοντὰ στὴν ἀποβάθρα, με τὸ σκοπὸ νὰ πέσει μέσα στὴ θάλασσα —ἀλλὰ τὴν τελευταία τὴ στιγμή, τόσο ἀπ' τὸ χροὶ κ' ἀπ' τὴν πείνα, όσο κ' ἀπ' τὴν κατάντια τῆς καὶ τὴν ἀτόγνωσή τῆς, εἶχε μείνει σὺν ἑσθὴ στὰ σκαλοτάτια...

Τὴν πήρα μέσα, τὴν περιποιηθήκα, τῆς ἔφερα γιατρὸ νὰ τὴν κοιτάξει. Με τῆς λιγοστὲς οἰκονομίες μου, τὴν πόδεσα, τὴν έντυσα, τὴν ἔβανα κινεῶ. Τὴν εἶχα συντροφιά μου κ' ἀκούσματα, σὲς βαριεστημένες μου τῆς ὥρες. Κ' ἐπειδὴ πήγαμε, κ' οἱ δυὸ, ἀπόληροι τῆς μοίρας, ἔρημοι κ' ἀπομόνωτοι στὸν κόσμῳ, ἀποφάσισα νὰ τὴ σπερανοθῶ.

'Ἐγνε κ' αὐτὸ, σὲ δυὸ—τρεις μῆνες. Στήσαμε, τότε, τὸ νοικοκυριὸ μας, κ' ἀρχίσαμε νὰ ζῶμε φτωχικὰ. 'Ἡ πελαγία τῆς παράγκας, καθὼς εἴπαμε, ἦταν ὀλη τυποτένια, σὺν καὶ μένα. Που καὶ ποῦ, ὅμως, στὴ χίση καὶ στὴ φέξη, ἔξεφετε καὶ κανένα πὸ καλὸς.

Εἶχα προσέξει πὸς, ἀπ' τὸν καιρὸ τῆς παντοῦς μου, σήγαιζε καὶ κάποιον παλληγάρι —ἓνας κωμωδὸς βαποριστῶ— πὸν δέν τὸν εἶχα ἰδομένο πὸ μισροπιά. Εἶχε γίνεο ταχτικὸς πελάτης, σὸ τὸ φτωχικὸ μου τὸ κερκενδάκι, καὶ κάθε βράδι, μέγχοι πὸν νὰ κλείσω, σπνῆθηζε νὰ παίρνει τὸν καιρὸ του, καὶ νὰ ρομαντζάροι μοναχὸς του. Εἶχε πῆσει γνωριμία με τὴ γυναίκα μου —καὶ πολλὲς φορὲς καθόσανε μαζί, καὶ φιλοκοινοβενιάσανε, καὶ κῆναν χωρατὰ. 'Ἦσαν ἓνα νόστιμο, μελαχροινὸ παιδί, μ' ἓνα χροσὸ δόντι στὴ μασέλα. 'Επειδὴ, ἐκείνο τὸν καιρὸ, ἔτυχε κ' αὐτὸς νὰ μὴ δουλεύει, κ' ἦταν, ἔξ' ἄλλου, ταχτικὸς πελάτης —τὸν εὐκόλωνα σὲ μερικὲς δουλιές, καὶ τοῦ δάνασα κ' ἓνα μικρὸ ποσὸ, νὰ περάσει ὅς τὸ τέλος τοῦ μηνός, πὸν θὰ ξανάφηνε με τὸ βαστάρι, καθὼς ἔλεγε.

'Όλον ἐκείνο τὸν καιρὸ, πὸν σήγαιζε στὴ φτωχικὴ παράγω, τὸν κοιτοῦσα πὸ καλιὰ κ' ἀπ' ἀδερφὸ μου. Τὸ κορόιδο ξαναζούσε μέσα μου —πὸ κορόιδο, ἀπ' ὅλες τῆς φορὲς!...

'Ἡ γυναίκα μου καθόσανε μαζί του, καὶ κοινοβενιάσανε, με γέλια καὶ μ' ἄστεια... Στὴν ἀρχή, δέν εἶχα δώσει σημασία. 'Όταν, ὅμως, πέρασε κ' ὁ μῆνας, κ' ἐκείνος ἦταν πάλι στὴν παράγω —ἀντὶς γιὰ νὰ μαπαράροι, καθὼς ἔλεγε— ἄρχισαν νὰ

με τρῶνε ἰστορίες. Κι' οὔτε γι' αὐτὲς τῆς ἰστορίες, θὰ ἦμιον τόσο κωανὸς ὁ ἰδιος, ἀν δέν ἦταν τὸ παιδί τοῦ μαγαζιῶ —ἓνα παιδί πὸν τόχα πάρει, κ' ἐκείνο, ἀπὸ λίγη, ἐπειδὴ ἔπιάνεσε σὲ τὸν δρόμου, καὶ ποῦ, μὰ μέρα, μ' ἄφησε κ' ἐκείνο— ἀν δέν ἦταν, λέω, τὸ μικρὸ παιδί τοῦ μαγαζιῶ, νὰ μ' ἀνοίξει, κάποτε, τὰ μάτια...

Κ' ἓνα βράδι, ἔσπρινα, τὴν ἔχασα! 'Επρόξα σ' ὅλες τῆς ἀτυνομίες, γὰ νὰ μπορέσω νὰ τὴν ξαναβρῶ! Κόντενα νὰ χάσω τὸ μυαλό μου... Μοῦ ξαναγύρισε, σὲ δεκαπέντε μέρες, κ' ἔπεσε στὰ πόδια μου, καὶ με παρακαλοῦσε, νὰ λυπηθῶ τὰ μάτια τῆς, καὶ νὰ τὴ συχωρέσω... Τὰ δάκρυά τῆς πρέχανε ποτάμι. 'Ἐκλαιγα, κ' ἔγῳ, σὺν τὸ μαρὸ παιδί...

Κ' ἔπειτα τὴν ἔχασα γιὰ δεύτερη φορὰ... Πῆνε δέκα μῆνες, κ' ἀκόμα νὰ γυρίσει! Κι' ὁ κωμωδὸς, ἀπ' τὴν πρώτη τῆς φευγάλα, εἶχε γίνεο ἄφαντος, κ' ἐκείνος...

Καὶ τὸ ξαίρω ἰσχυρὰ —τὸ ναῖθο μέσα στὰ βῆθη τῆς ψυχῆς μου— πὸς ἐποῖτή τὴ φορὰ, δέ θὰ γυρίσει! 'Ἐχω πάρει νὰ τὴν περιμένω...

'Αλλά κ' ἂν τύχαινε καὶ γύριζε μὰ μέρα, κ' ἔπαρτε στὰ πόδια μου, καὶ με παρακαλοῦσε —τὸ ξαίρω ἄλλο τόσο ἰσχυρὰ, πὸς τὸ κορόιδο πὸν δέν φρόνησε στὰ σκαλοτάτια μου, θὰ τὴ λυπηθῶ, ἄλλη μὰ φορὰ, καὶ θὰ βῆρῃσκε, καὶ πάλι, κάποιον τρόπο, νὰ τὴ δεχτεῖ, καὶ νὰ τὴ συχωρέσει...

Εἶμαι, λοιπὸν, ἢ δέν εἶμαι τυποτέτοις; Βγάλετε τὰ σημετεράκιατὰ σας...

Εἶμαι ἢ δέν εἶμ' ἓνας γελοῖος, ἓνα κορόιδο φοβερὸ τῆς κοινωνίας, ἓνα κομμάτι κρέας, με δυὸ μπίλια— πὸν καὶ μὰ σφαιραῖα πιστολιῶ, μέσα στὸ κεφάλι, καὶ ἓνα πιάσμα τόσο τυποτένο—ἓνα πιάσμα πὸν γροπάζει τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μαζί τους, κ' ἐκείνον πὸν τοὺς ἔκανε— νομίζω πὸς θὰ πήγαμε χαμῆν...

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΩΤΗΣ

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

'Όταν ὁ 'Όθων ἔκανε περιοδεία στὴν Ἑλλάδα, πέρασε κ' ἀπ' τὴ Βιθυνία τοῦ Γαλαξειδιοῦ, δ- πον τοῦ ἔκανε τραπέζι ὁ δήμαρχος.

'Όταν λοιπὸν κῆθησαν σὸ τραπέζι, ὁ βασιλεὺς ρώτησε τὸν δήμαρχο :

—Λοιπὸν, κύριε δήμαρχε, δέν μᾶς εἶπες πὸς πηγαίνει ὁ δήμος ἐδὼ πέρα;

—'Αρῆστε τα, Μεγαλειότατε! 'Ασχημα, πολὺ ἄσχημα.

—Μὰ γιατί;

—Πῆκει, ρεμπέλεψε τότε καὶ κάμωσαν καιρὸ.

—Καὶ πὸς δέν φροντίζετε νὰ τὸν διορθώσετε;

—'Αμ' τί φταίω ἐγὼ, Μεγαλειότατε; 'Εγὼ τὸν τὰ λέω, αὐτοῖους χαμῆται δέν παίρνει. Πῶσα μέρα με τὰ βιαλιὰ, πῶσα νύχτα μέσα σὲς παθόνες. Σκέφτομα νὰ τὸν παντρέψω, γιατί τὸν πήραν κιάλας τὰ χρόνια, τὸν ἔριψαν. Νὰ ἰδοῖνε ἂν θὰ διορθωθῇ...

'Ο δήμαρχος μιλῶσε ἀλόγιστα γιὰ τὸν ἀδελφὸ του τὸ Δήμο.

'Ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Βικτωρία, ἦταν, ὡς γνωστόν, ἔ- ξαιρετικὰ σεμνόντικη καὶ ἠθικὴ.

Μὰ μέρα, μὰ φίλη τῆς τῆς ἔλεγε :

—'Ω, Μεγαλειότατη! Τί ὄραια πὸν εἶνε νὰ βροσκοται κανεὶς στὸν ὄρανο, μεταξύ τὸν προφητῶν καὶ τὸν ἁγίων, μεταξύ τοῦ 'Αβραάμ καὶ τοῦ Μωϋσῆ, τοῦ 'Ἠλία καὶ τοῦ Δαυίδ...

—'Οχι, ὄχι, τῆς ἀπάντησε ἡ βασίλισσα με ἔμφραση. Δέν εἶνε σοστὸ νὰ βροσκοται μὰ κυρία ἀνάμεσα σὲ τόσοσ... ἄνδρες!...

'Εκείνη—Θὰ εἶμαι εὐτυχὴς πὸν θὰ μπορῶ νὰ μοιράζομαι μαζί σου τῆς χαρὲς καὶ τῆς λύπης...

'Εκείνος.—Λύπης, εὐτυχῶς, δέν ἔχω...

'Εκείνη.—'Ενοια σου, φίλε μου. 'Όταν παντρευτοῖμε, νῶσα βέβαιος πὸς θ' ἀποχτήσης...

Στὸ Κακοκυροδικεῖο :

'Ο π ρ ὀ ε δ ρ ο ς.—Δέν μοῦ λές, κατηγοροῦμενε, σὲς ἐπιχειρή- σεις σου αὐτὲς εἶχε καὶ κανένα συνέταρο;

'Ο κ α τ η γ ο ρ ο ὄ μ ε ν ο ς (λαποδότης).—Ποῦ νὰ βοῆς σῆμερα τίμιο ἄνθρωπο νὰ συνεταιριστῆς, κύριε πρόεδρε;...

Στὸ κουργεῖο, ὁ πελάτης θέ- λοντας νὰ κῆνη τὸν ἔξυπνο :

—Δέ μοῦ λέτε, σᾶς πάρανα- λῶ, ἔχετε ξυρίσει ὡς τῶρα κα- νέναν πῆτρα;

'Ο κουργεὺς.—'Οχι, κύριε, ἀλλ' ἂν ἐμφραστῆθε καθήστε...

Θὰ κῆνο τὴν ἀρχὴ με σᾶς...

